

Una nutsigaavoq. Nalornisoornermi qallunaatuua innersuussutigarpur.

Ministeriunerup Mette Frederiksenip Folketingip ulloq 7. oktober 2025 ammaanersiorneqarnerani oqalugiaataa

Oqaatsit oqaatigineqartut atuupput.

Ataqinartorsuit.

Kunngikkormiut Ataqinartorsuit.

Folketingimi siulittaasoq.

Savalimmiuni lagmandi. Naalakkersuisut Siulittaasuat.

Asasakka suleqatikkat Folketingip ataatsimiittarfianiit-
tut. Ilissilu tamassi angerlarsimaffimmit isiginnaartut.

Oqalugiarnera itsarsuaq oqaluttuannguamit aallartinniarpara.

Romami naalagaaffitoqqami illoqarfimmut Capuamukassaa-
gut.

Illoqarfik ineriartortuuvoq. Tassani karrinik, viinninik, rosa-
nik aamma akuutissanik naatitsisoqartarpoq, tarnutissanik
tunisassiortoqartarpoq aamma bronzenit nioqutissanik tu-
niniaasoqartarluni.

Kisianni suna tamarmi eqqissisimanartuunngilaq.

Tassami Capuami illoqarfimmi aqutsisut annertuumik naam-
maginninngitsoqarpoq.

Inatsisinik unioqutitsisuupput, oqartoqarpoq.

Sivitsunngitsorlu inuit iliuuseqarnialerput.

Illoqarfimmi aqutsisut allaffimminni mattunneqarput. Il-
loqannginnersami katersuuttoqarpoq. Isumakkeerinnissin-
naanngillat; tamarmik pillaatitut toqunneqassapput.

Taamaattoq angut oqaaseqarpoq.

Illoqarfimmi aqutsisunik nutaanik taasisoqassasoq siunners-
uuteqarpoq. Taakku pillaatitut toqunneqannginneranni.

Qineqqusaartut arlallit maanna sassartinneqarput.

Kisianni siulleq pillugu suaartartoqarpoq, taanna peqquser-
luttuliorsimasoq.

Tullialu pillugu ileqqorluttuusoq oqartoqarpoq.

Taamatullu aqqit saqqummiunneqartut tamarmik pillugit in-
gerlasoqarpoq.

Kingorna angut taanna maanna oqaaseqaqqippoq.

Illoqarfimmi aqutsisunik nutaanik aamma pitsaanerusunik
nassaartoqarsinnaanngitsoq paasivaa. Taamaattumillu taar-
siullugu illoqarfimmi aqutsisutoqqat anillatseriarlugit ator-
fimminnik ingerlatitseqqinnissaannik qinnuigineqassasut
siunnersuuteqarpoq.

* * *

Taanna oqaluttuannguaq Hal Kochip atuakkiaani ‘Hvad er
demokrati?’ -mi oqaluttuarineqarpoq, taanna sorsunnersuup
aappaata kinguninngua allappaa.

Ullumikkullu tamatuma qaqinnerani Folketingimut qinersin-
issap tullianut naalakkersuisut periusissarigaat oqariartuuti-
ginngilara.

Kisianni – maanna ukiut 2.000-t kingorna – suli attuumassu-
teqarmat.

Ullumikkut oqalugiarninni qulequtaq politikeritut avaqqun-neqartartoq eqqartorniarpaa.

Inuit sullinniarlugit maaniippugut. Immitsinnut eqqartor-nianngilagut.

Ullumikkut allatut iliuseqarniarpunga.

Tassami nammineq peqqissusitsinnit naleqarnerusumik an-naasaqaratarsinnaavugut.

Assersuutissallu amerlavallaalersimapput.

Asasakka suleqatit.

Ataatsimiittarfimmiittusi tamassi ilerrissi ujarattaata assitaa-nik tigusaqarnikuunngilasi.

Kisianni arlarsi taamatut misigisaqarnikuuvoq.

Tamassi ataatsimiittarfimmiittusi ilaquddasilu unnuaannakkut politiinit itersarneqarsimanngilasi. Angummik najugaqarfis-si eqqaanut savimmik aamma pepersprayimik tigummiarluni pisimasooq nalunaarfigineqarlusi.

Kisianni arlarsi taamatut misigisaqarnikuuvoq.

Ataatsimiittarfimmiittusi tamassi nerisassiornissinni oqara-suaatersi nippassimatillugu, taamaalilluni meeqqatit tusaa-sut nuanninnngilluinnartunik maani oqaatigiumannngisannik oqaasipiluffigineqarlusi misiginikuunngilarsi.

Kisianni arlarsi taamatut misigisaqarnikuuvoq.

Ataatsimiittarfimmiittusi tamassi Nørrebromi ujaqqanik aamma tilluarneqarlusi saassunneqarlusi, politiit ornigunnis-saasa tungaanut aningaaserivimmut qimaasariaqarsimanngi-lasi.

Kisianni arlarsi taamatut misigisaqarnikuuvoq.

Ataatsimiittarfimmiittusi tamassi crossantinik aamma qup-persagaqqanik agguaatillusi tillunneqarsimanngilasi.

Kisianni arlarsi taamatut misigisaqarnikuuvoq.

Ataatsimiittarfimmiittusi tamassi meeqqasi eqqunngitsunik aamma ingasattajaartunik uersi aamma ataatarsi pillugu un-nerluutiginnittumik allagarsisimanngilasi.

Kisianni arlarsi taamatut misigisaqarnikuuvoq.

Ataatsimiittarfimmiittusi tamassi isertortumik adresseqann-gilasi, aammalu siorna juulliaqqami matup saavani qununar-tumik allakkamik nassaarsimanasi. Juullimullu piareersar-nissinni najukkassinnit uiit meeqqasilu peqatigalugit qimaa-sariaqarlusi.

Kisianni arlarsi taamatut misigisaqarnikuuvoq.

Ataatsimiittarfimmiittusi tamassi nunanut allanut unammis-unik isiginnaarnissinni tillunneqarsimanngilasi.

Kisianni arlarsi taamatut misigisaqarnikuuvoq.

Qiviariaritsi.

Maaniittut tamangajammik nakkarsarneqarnermik misigisa-qarsimasut isumaqarpunga. Assersuutit arlaqartusi oqaluttu-arisimasassi ilisimaneqartut ilaminiinnaraat.

Politikkimi inuuneq siullermik isumalerujussuuvoq. Sunniu-teqarneq. Danmarkimi inunnut amerlanernut pitsaanerusu-mik pilersitsinissamut periarfissaq.

Politikkimi inuuneq aamma akeqarpoq. Taamaattussaavoq.

Pissaaneq akisussaaffimmik malitseqarpoq, tamattalu iso-rnartorsiorneqarsinnaasariaqarpugut. Quiassuaatit. Illaruaati-ginninnerit.

Kisianni nakkarsaaneq, nakuuserneq aamma toqumik sioor-asaarineq qaangiinerujussuupput.

Aamma innuttaasut aqutsinerat sinnerlugu ima peqqusiileqi-vallaalertigissanngilagut akisussaaffippat ilaginnarlugu: Inu-it amerlanerpaat nunarput kiffartuukkusuppaat.

Imaassanngilaq isornartorsiorneqarnermik sunnerneqarsin-naanngitsut kiserngorutissasut. Qanorluunniit pineqarnermik sunnerneqartariaqanngitsugut isumaqartut. Qanorluunniit pi-neqarsinnaanermik isumaqartut.

Tamanna oqaluuserisassanngortinneqarsinnaava? Sanngiit-sutut isikkoqarnani?

Tamanna oqaluuserisassanngortinneqarsinnaava? Inuit atta-veqatigiittarfiini politikerinut uumissuinissuinerulersitsi-soqartinnagut?

Tamanna qularaara.

Qulequttallu takorloorsinnaalereerpakka.

Qulequttamik matuminngarpiq aallarniuteqarnera immaqa ilassi isornartorsiussavaat. Danmark annerusunik aamma nukiunginnarnerusunik unammilligassaqaannginnami?

Illumut peqarpugut. Taakku uterfigissavakka.

Kisianni tamat oqartussaaqataanerput tatineqarpoq.

Avataanit ajortumeeriniartunit.

Aamma akornatsinnit, aqqusinermini inatsisartut ingerlatsilersikkutsigit.

* * *

Tusagassiortunik aamma aqqissuisuunernik kiffaanngissusilimmik oqallinnissamut nakkutiginnittunik pisariaqartitsivugut. Sioorasaarneqarata.

Ilinniartitsisunik atuartitsisunik pisariaqartitsivugut. Oqaasipiluffigineqarata.

Parnaarussivinni nakkutilliisunik parnaarussanik aqutsisunik pisariaqartitsivugut. Saassunneqarata.

Inunnik isumaginnittunik suliani ilungersunartuni aalajangiisussanik pisariaqartitsivugut. Najukkatsinnut ujartuiffigineqarata.

Eqqaavilerisunik eqqakkanik aallertussanik pisariaqartitsivugut. Qitserarfigineqarata.

Ilisimatuunik ilisimasaminnik saqqummiusserusuttunik pisariaqartitsivugut. Qunusaarneqarata.

Termami sulisuni Danmarkimut paaqqutarinnissinnissinnaasunik pisariaqartitsivugut. Orsersortarfimmi nakkarsarneqarata.

Inersimasunik meeqqatta arsaanneranni aqutsisunik pisariaqartitsivugut. Nakkarsarneqarata imaluunniit sioorasaarneqarata.

Nettomi karsimiittoq tunuleriaattut amerlanerannut pisuunngilaq.

Storebæltimi parnaarsaammi sulisoq Netsip unnummi ataatsimi qamittoorneranut pisuunngilaq.

Molslinjenimi ikaartaammi ikiortsip biilit tamarmik inissaqartinniarsariinnarpai.

Biilit unittarfiini nakkutilliisut suliassartik suliariinnarpaat.

Atuartut aqqusinermini atuaqatiminnik ikiuisut. Aap, ilaat taamaallaat 11-12-nik ukioqarput.

Naluara inuit attaveqaaqatigiittarfiisa taamaatsinneraat.

Sukkasuumik oqaaseqaateqapallassinnaaneq. Illuatungaani inummik issimasooqartoq eqqarsaatigeqqaarnagu.

Naluara immitsinnut ungasippallaalersimanersugut.

Pissutaa apeqquataatinagu.

Allaanngilaq inuiaqatigiinni kamannerulertoqartoq – aamma saammarsagassaanninnerulertoqarsimasooq.

Aamma allaanngilaq – immitsinnut – qanoq oqarfigisinnanitsinnut killissat piiarneqarsimasut. Taamaattussaannartut sungiussivugut.

Taamaattumik immaqa nikeriartoqarsimanera takusimanngilarput.

Kisianni immaqa ataatsimik kingumut allorialaarnissarput tulluarissavarput.

Immaqalu piffissanngorpoq. Amerlanerussuteqartut siammasissut. Amerlanerussuteqarluartut aamma nipaarlunnginnissaat.

Tamat ornissinnaasaani nipit tamarmik pisariaqartippavut. Nipitunerpaamik suaartartut kisimik pinnagit.

Inuiaqatigiit qanoq ittuussanerluta nammineq toqqarsinnaavarput.

Politikkikkut kulturi USA-mi takusarput eqqussinnaavarput.

Kisianni aamma taamaaliunngiinnarsinnaakutsoorpugut.

Akiusuanera. Inuiaqatigiinnik tatiginninngitsunik pilersitsisarpooq.

Tamatumalu akerlianik Danmark sanarfivarput.

Tatiginninneq.

Suleqatigiinneq. Aamma uagutsitut isumaqanngitsut peqatigalugit.

Ataatsimoorneq nukittoq.

* * *

Ingerlaannarlu oqaatigilara.

Naakkiginninneq nuannarinngilara.

Sakkortuumik oqallinnermut qunusuunngilanga.

Sianilluanngitsuliortoqarsinnaavoq.

Qinersisoqalerpallu. Taava qinersisartut qinersissapput.

Kisianni aamma qinigassaqartariaqarpoq, inunnut uagutsinut amerlanerusunut assingusunik. Qinigassanngortillutik saqqummertunik aamma akisussaaffimmik tigusinissamik piareersimasunik.

Kommuninut aamma nunap immikkoortuani siunnersuisoqatigiinnut novembarimi qinersinissamut angutit aamma arnat tuusintilikkaat taamaaliussapput.

Nunaatiliupput aamma laboratoriami sulisuupput. Politiit aamma perorsaasut. Advokatit aamma ambulancinik annaasiniartartut.

Siunissami inuususaqarpoq. Aamma kingumut inuuneqartoqareerpoq.

Maaniittuaannartoqarpoq. Aammalu Danmarkimi akisussaaffimmik tiguisoqarpoq.

Inuit assigiinngitsorpassuit, tamanik tunuliaquteqartut aamma tamanik isummersuuteqartut.

Sunik tamanik ilinnut ataatsimik isumaqatiginnittumik nasarnaaviannngilatit.

Kisianni ataatsimik amerlanerpaanut isumaqatiginnittumik nassaarsinnaavutit.

Tamarmillu assigiissutigaat, sassarlutik oqarnertik: Illoqarfitsinnut, kommunitinnut, nunatta immikkoortuanut akisussaaffimmik tiguserusuppunga.

Tamanna nersugassaavoq.

Aammattaaq taasivissamiikkunnaartoqassaaq.

Ilaat allamik suliaqarusunnerupput, ilaasalu suliassartik suliareerpaat. Tamanna ataqqinarpoq.

Kisianni aamma pisinnaajunnaavittunik ilaqarput.

Nakkarsarneqarnermik, sakkortuumik isornartorsiorneqarnermik, eqqunngitsumik pisuutinneqarnermik, serlersaarfigineqarnermik imaluunniit nakuuserfigineqarnermik naamatsissimasut.

Iliuseqarniarlutik politikkimut isertut. Uumissorneqarniarlutik.

Ilaquttatik isaatigut qiviarlugit aalajangertut, taamatut ingerlassappat. Taava uanga ilaaniannngilanga.

Eqqarsaatigeriarsiuk Hjørringimi maanna kommunimi aqutsitut ataatsimiinnerannut nakkutilliisoqartitsisoqartaler-nikuusoq. “Angutit inersimasut marlussuit qasertunik tujuululerlutik tassaniitinneqartut”, borgmesterip oqarneratut.

Najukkami kommunimi aqutsitut ilaat oqarpoq:

“Nuanninngitsunngortitsinngikkaluarluta isumaqatigiinngis-sinnaasariaqaraluarpugut”.

Øhh – aap.

Taamaattariaqaraluarpugut.

Inuttut annaasassat annertuallaarnerat pissutigalugit inuit ilaat politikkimut peqataanaveersaartoqatussaanngikkaluarput.

Kisianni taamatut pisoqartarpoq.

Kingorna nakkarsarneqartussaalluni nalunngikkaanni oqal-linnernut peqataanaveersaartoqatussaanngikkaluarpoq.

Kisianni taamatut pisoqartarpoq.

Aamma qinikkat imaluunniit politii aamma Pinerluttunik Sullissivimmi sulisut illersorneqarnerannik sakkortusititsisariaqanngikkaluarpugut.

Kisianni taamaaliorpugut – aamma taamaaliorniarluta eqqarsarpugut.

Naalakkersuisut Folketingimi partiit tamaasa qanoq iliornis-saq pillugu oqallinnissamut qaaqquniarpai.

Ilaanik siunnersuuteqarniarpugut.

Qinikkat qanigisaannut imaluunniit allanut pisortani kiffartuussisunut imaluunniit atorfilinnut immikkut illersuineruvoq.

Isummamik oqaatiginninneq pissutigalugu sioorasaarneqarneq ajornartoriutaareertigisoq. Kisianni sioorasaarinerit qitornanut imaluunniit ilaqtannut saatinneqaraangata akuer-sarneqarsinnaanngilluinnarpoq.

Asasakka suleqatikka ataatsimiittarfimmiittut.

Politikkimi ikinngutitaarniaraanni qimmitaartoqartassasooq oqartoqartarpoq.

Pissutsit taamaannerat pissutigalugu arlaqartut taamaaliorsimanersusi ilisimanngilara. Soorlumi Christiansborgimi qimmit amerleriarsimasut.

Kisianni aamma allanik peqarpusi.

Amerlasusi qitornaqarpusi. Amerlasuut inooqateqarpusi imaluunniit aappaqarpusi. Tamassi ilaqutaqarpusi.

Toqqaannartumik oqarfigilaarlakka.

Politikkimi inuuneq ilissi toqqagarinngilara.

Immaqa isumassarsiatsialaasoq isumaqarpusi. Immaqa inooqataaffigiinnarparsi. Immaqa ullut ilaanni taamaatinnissanut qilanaarpusi.

Taakku arlaannaagaluarpat – qujanaq tapersersuigassi.

Ilisimasiuk. Aapparsi. Ataatsi imaluunniit anaanarsi. Ernersi imaluunniit panissi. Qatanngutersi. Inuit ullumikkut maani issiasut ilisimasiuk. Tamarmik immikkut nunaminnik kiffartuussiniarlutik aalajangeramik taamaaliorput.

Ataqqiuaannassavakka.

Ilissilu tamassi kommunimut aamma nunap immikkoortuanut qinigassanngortittusi, sapaatip-akunneri arlaqanngitsut qaangiuppata allagartanik qullilerfinnut nivinngaassuilerussi taamaattusaavusi.

Oqaatsit pissaanerat atorlugu isummassinnik qinersisartunik sunniiniarsaralusi.

Qujanaq tamatsinnut oqaasissaqartoqataajumagassi.

Ilisseqartinnagu inuiannaat naalakkersueqataanerat pisinnaanngilaq.

Persuarsiorpalaarpa? Immaqa.

Siullermilli aalajangersimasumik suliassaavoq.

Suliassaq aaqqiivigisassaavoq.

Naaperiaanissat nassaarineqassapput.

Nuna aqunneqartussaq.

* * *

Oqaloqatigiinnerup aamma suleqatigiinnerup aqputaa ilungersunartoq, pisulluni ingerlaaffiusariaqartoq.

Qujanartumillu aqput taanna piffissap annerpaartaani maani Danmarkimi malipparput.

Qanoq ingerlavugut?

Suliassaqarfinnik tallimanik taakkartuilaarlanga:

Danskit pisisinnaassusaat. Amerlanernut qaffariarsimavoq.

Napparsimmavinni utaqqisarnerit. Appariarput.

Silap pissusianut tunngatillugu anguniakkat? Aap, taakku angumeriniarpasippavut. Danmarkimi.

Qimaasut tikittarnerat appasippoq.

Sulineq. Qaffasippoq.

Angusat tallimat annertuumik oqaaseqarfigineqarsinnaasut. Oqaatsinik marluinnarnik aamma eqikkarneqarsinnaaput: Politikki iluatsippoq! Imaluunniit eqqornerusumik: Suleqatigiinneq iluatsippoq!

Tamanna Christiansborgimut immikkut ilisarnaataangilaq.

Danmarkimut tamarmut ilisarnaataavoq.

Taanna nakkaannajuissuseq immikkuullarissaq. Najukkami inuiaqatigiit ataatsimoorlutik akimmisaarnermut akiuukaangata.

Taanna isumalluarneq qamaniittoq. Isikkamik arsaalluni nunanut allanut unamminermi, 1992-mit tupinnartuliaq pilersseqissavarput.

Eqqarsaatigilaariartigu kinguaariit siuligut. Nuna manna nuannersorsuaq pilersissimavaat. Nunarsuarmi pitsaanerpaannguatsiartog.

Eqqarsaatigeriartigu maanna uagut tassaasut. Suli pitsaannerusumik iliornissatsinnut periarfissaqartugut. Annikitsuni aamma annertuuni.

Nunavarannguuvugut. Oqaatsit ikinnerit paasisinnaasaat oqaaseraavut.

Kisianni naleqartitaqarpugut. Danskit iliuuseqariaasaat. Ikorfartoqatigiippugut.

Aammalu pisinnaasagut nalunngilagut.

Suminngaanneernerput aamma ilisimavarput.

Jonas Vingegaard Københavns Rådhusimi pannakaatornermit Skivemi nersorneqarusunnerunera nuannaraara.

Arlaatigut uppisinneqaraangatta nikueqqittuaannarnerput nuannaraara.

Aamma aperiuaannarnerput nuannaraara. Pitsaanerulaartumik iliuuseqarsinnaanerpugut?

Ilumut – taamaaliorsinnaavugut.

Tallimaasunut taakkununga uteqqilaarlanga.

Siullermik: Pisisinnaassuseq.

Akissaatit sulinermilu atukkat pillugit isumaqatigiissutit pitsaasut. Akileraarutit apparneqarneri aamma akissarsiat qaffanneqarneri. Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutaat.

Tamakku tamarmik, danskit amerlanerpaartaasa – aningaasaateqarnerulerneranik – aningaasaateqarnerulernissaannik isumaqarput.

Aamma akit qaffannerat ilanngukkaluarlugit. Ilaqutariit suli-sartut meerartallit illumi najugaqartut assersuutigalugu aappaagu atuinermut 30.000 kr.-nik ukiup siulianut sanilliullugu amerlanerusunik pissaqalissapput.

Kisianni pisiniarnerup akisunerulerneranut tamatumunga allannguinnngilaq.

Neqi. Kaffi. Punneq. Taakku akit qaffarujussuarsimasut ila-miniinnaraat.

Taakku ilaat nunarsuarmi nioqqutissiassat ineriartornerannik pissuteqarput. Pilersuiffiit nalorninartut.

Nunarsuarmi naatitsinerit iluatsinngitsut.

Kisianni inerneraat. Nioqqutissat nalinginnaalluinnartut ima akisutigilersimapput, danskinut amerlasuunut tatisillutik. Pingaartumik ilissinnut pissakereersunut.

Taamaattumik innaallagiamut akitsuut ukiuni marlunni tul-liuttuni appartinniarlugu siunnersuuteqarpugut. Taamaattumik akitsuutit arlallit atorunnaarsivinniarlugit siunnersuuteqarpugut. Taamaattumik akitsuuseeqqiutinik allannguinsamik periarfissaqalersitsisussamik suliamik aallartitsivugut.

Paaqqinnittarfinnut, meeraaqqerivinnut aamma meeqqerivinnut angajoqqaat akiliutaat appartinniarparput, aammalu utoqqartatsinnut ullormut nerisassat kissartut akikinnerulersinniarparput.

Utoqqarnut akiliutissat qaffappavut. Jarnuaarip aallaqqaataani utoqqalinersiutit qaffaqqissapput. Ukiuni 16-ini qaffariaatit annersaat. Taamaalliluni utoqqalinersiutilik kisimiittoq aappaagu katillugit 14.300 koruuningajannik akileraareer-nermi ukiup siulianut sanilliullugu akissarsiaqalissaaq.

Aappaattut: Utaqqisarnerit.

Qinigaaffimmi matumani iliuuserisatsinni siulliit ilaat. Pina-suartumik pilersaarummik atulersitsineq. Kingusinnerusuk-kut akissarsianik qaffaaneq. Maanna iluanaarutitai takuagut.

Peqqissaasut napparsimmavinnut uterput.

Tamannalu amerlasuutigit sukkannerusumik suussuser-siffigineqarlunilu katsorsartittoqartalerneranik kinguneqar-poq. Ilaatigit nutaamik seeqqutaarniarlutit imaluunniit sif-fialersinniartut utaqqisut ilagippatsit.

Kisianni tamatuma allanngortinngilaa. Meeqqanut inuusut-tunullu tarnikkut sullissivinnut utaqqisarnerit suli qaffasip-pallaarput. Taamaattumik tarnikkut sullissivinnut ukiunut qulinut pilersaarummut milliardinik aningaasaliivugut. Siu-sissuklut ikiorsiisussat aamma tapersiisussat aamma pitsaa-nerusunik katsorsaanermut neqerooruteqartussat.

Peqqinnissaq pillugu annertuumik aaqqissuusseqqinnermik ingerlatsivugut. Taamaallilluni napparsimasut amerlanerpaaf-fianni nakorsat amerlanerulissapput. Aammalu ilinnut qaan-gerneqarsinnaanngitsumik nappaateqartumut annertunerusu-mik ikiorsiisoqassaaq. Pingaartumik nunap immikkoortuani inuunermut pitsaasuuvog.

Aammalu ilissi ilaqutartaarnissassinut ajornakusoortitsisu-nut periarfissat pitsanngorsarpagut.

Tassanilu politikki ilumut allannguisoq oqaatigineqarsinnaa-voq. Angajoqqaannguit kinguaassiorsinnaanissamut nakor-sartinnermut periarfissat annertusinerisa kingorna maanna meerartaarsimasut naapillugit. Imaluunniit nukartaassaq na-jartaassarluunniit.

Pingajuattut: Silap pissusianut tunngatillugu anguniakkat aamma mingutsitsinnginnerusumut allannguneq.

Suliffeqarfissuarnut CO₂-mut akileraarummik atulersitsivu-gut, taanna aamma nunalerinnermut atuutilertussaavoq. Tek-nologiit nutaat siammarterpavut. Aammalu angallanner-mik suliffeqarfiit allanngortinniarnierat aallarteruttorparput, kvælstoffimik aniatitsineq annikillisillugu aamma nunalerif-fiit pinngortitanngortitatut allanngorlugit.

Anguniagartuumik mingutsitsinngitsumik pingasoqiusamik isumaqatigiissusiorpugut.

Siulittuutillut takutippaat, silap pissusianut tunngatillugu an-guniakkat angumerissagigut. 2025-mut aamma 2030-mi.

Illuanik mingutsitsinngitsumik aamma nammineerluta nu-kissiornermi pilersuineri ajornakusoornerusutut isikkoqar-poq.

Imaani anorimit pilersuineq akisunerulerpoq.

Siornalu sanaartorfissat nutaat suliarinnittussarsioratsigit ne-qerooruteqartoqanngilaq.

Taamaattumik suliarinnittussarsiornermi atugassarititaasut pitsaanerulersippavut. Maanna misileeqqissaagut. Tassami taakku anorisaatit imaani napparneqassapput.

Danmarkip pinngortitamut aamma uumassusillit assigiinngi-sitaarnerat pillugit inatsit siulleq atulersinniarpaput. Aam-ma 2035-mut silap pissusianut tunngatillugu nutaanik angu-niagaqalerniarpugut, suliniutinik attassisussanik.

Sisamaattut: Nunani allamiunut politikki.

Ministeriuninngoramali nunani allamiunut sunniuteqartunik 30-nit amerlanerusunik sukaterinnerik naammassisaqarpu-gut.

Nunanit allaneersut pinerluttuliortut amerlanerusut nunamit anisitaanissaannik arlallit siunertaqarput.

Oqaluttuarisaanermi qimaasut nunasiniartut aatsaat taama ikitsigipput.

Kisianni pinerluttuliorneq aamma toqqissisimannginneq unammilligassatta annersaasa ilaanniinnerat tamatuma al-lanngortinngilaa. Inooqatigiinnermi nakkutiginninneq, naa-lagaaniarnermik kultureqarneq, inuiaqatigiit illuatungeriillu-tik ingerlasut, upperisarsiorinnik inatsiseqarnermik aaqqis-suussaanerit.

Inunnik avataanit aggerlutik nunannguatsinnut aserorterisut isumakkeerfigineqarsinnaanngillat.

Taamaattumik anisitsisarnermut inatsisit sukaterpavut.

Ullumikkullu inatsisinut iliuusissatut pilersaarut nutaanik sukateriffiusoq saqqummiupparput.

Inunnut ulorianaatilimmik pinerluttuliortunut aamma biili-nik sukkalisaarlutik ingerlasunut pillaatit qaffanniarpagut.

Peqqarniisaarniarnermut eqqartuunneqarsimasunut iperagaa-simasunut aamma ajortumeeriniarnermut sunnerneqarsima-sunut sakkortunerusumik iliuuseqarniarpugut.

Illoorariit katittarnerat Danmarkimi inerteqqutaalissaaq, aamma nunanit allaneersunut inerteqqutaasumik Danmarki-miittunut inatsisinik sukanganerusunik atuutilersitsissaagut.

Aammattaaq nunanit allanit ilinniartut ilinniariarnatik kiffartuussinermi atorfinni suliniarlutik tikittartorpassuit unitsiniarpavut.

Tallimaattut: Sulineq.

Utoqqalinersiutilinnut sulinermit isertitanit ilanngaassisarnerit atorunnaarsippavut, taamaalilluni amerlanerusut ukioq-qortullutik sulisalerput. Danmarkimi inuussutissarsiortunut atugassatut sinaakkutit pitsanngorsarpagut. Sunngiffimmi suliffeqarnissaq orniginarulersillugu, inuusuttunut ilinniarsiit ilinniartunut akissarsiat akileraarutitaqanngitsut qaffannissaannut isumaqatigiissuteqarpugut aamma inuusuttunut 18-it ataallugit ukiulinnut AM-tapiissut peerparput.

Aatsaat taama amerlatigisut sulipput.

Kisianni sulii ilaasa avataani inissisimanerisa tamatuma allanngortinngila.

Akerlianik politikkikkut aalajangiisoqaraluartoq, ullumikkut inuusuttut 40-t ataallugit ukiullit amerlavallaartut siusinaartumik soraarnerussutisiaqalertarput. Inuusuttut amerlavallaartut ilinniaratillu suliffeqanngitsuupput.

Inuusuttunut siusinaartumik soraarnerussutisiaqalertitsisarneq pisariaqavitsillugu pisassaaq.

Inunnut annertuumik piginnaasakillimasunut, ersarissumik suliffeqarfeqarnermut atassuteqalersinnaanngitsunut sillimasiussat.

Kisianni maanna siusinaartumik soraarnerussutisiaqalertarput amerlasuut – Folketingimi politikkikkut kissaatigisatta akerlianik – inuusuttut tarnimikkut napparsimasuupput.

Tassani siusinaartumik soraarnerussutisiaqarneq aaqqiussitissaasinnaanngilaq.

Tamanna iliuuseqarfigissavarput.

Taamatullu aamma meeqqat atuarfiat allanngortileruttorparput. Ilaatigut juniorit ilinniarnaq atuutilersileruttorparput.

Ilinniarsiit sungiusarfiunerulersillugillu piviusumut qaninnerulersinniarlugit suliaqaleruttorparput.

Meeqqat atuarfiannilu isumaga naapertorlugu unammilligasat annersaat iliuuseqarfigissavarput: Nipituallaarlunilu eqqissiviilliorfiuallaarpoq.

* * *

Tamanna pillugu oqaaseqalaarlanga.

Tassami politikkimi ataatsimut isigalugu unammilligassanik equivoq.

Sinaakkutit aamma inatsisit allanngortissinnaavagut. Inatsisit sukaterlugillu qasukkarsinnaavagut.

Børne- og undervisningsministerip toqqissisimanissamut nalunaarummik taaguutilik allanngortippaa. Taamaalilluni atuarfiit pissusiluttunut iliuuseqarluarsinnaaniassammata.

Isumaqarpunga naammaginarumik iliuuseqarsimanngitsugut. Isumaqarpunga sulii pisariaqartitsisoqartoq.

Kisianni aamma kulturikkut unamminissamik pisariaqartitsisoqarnera avaqussinnaanngilarput.

Tamanna Christiansborgimit inatsisiliorfigisinnaanngilarput. Kisianni naleqartitatsinni ersarissinnaavugut.

Atuarfimmilu aqutsisut aamma taamaattut naatsorsuutigiluarsinnaavarput. Ilinniartitsisut ataasiakkaat ajornartorsiutit kisermaatissanngimmatigik.

Taamatullu aamma angajoqqaat akisussaaffimmik annertuumik tigusiinnaat naatsorsuutigisinnaavarput.

Meeraq imaluunniit inuusuttoq torinngitsumik pissusilersoraangat.

Uagut inersimasutut soorunami suna tunuliaqutaanersooq paasiniartassavarput. Pisariaqartinneqartumik ikior-siinissamut tapersersuinissamullu isumalluutissaqartoqassaaq. Pingaartumik meeqqat mikineranni.

Kisianni aningaasanut kisiat tunngasorigutsigu kukkuvugut. Piviusormi tassaavoq, ataatsimut isigalugu meeqqat atuarfiannut maanna aningaasat aatsaat taama amerlatigisut atornerqarput.

Aamma ilaginnavaallaalissanngilagut. Nukappiaraq 14-inik ukiulik atuaqatiminik annersitsisimasooq. Aqaguani atuarfili-aqqissinnaavoq pinerliffigisami klassianut ingeqqilluni.

Pinerliffigineqartumik ilaginnaaneruvoq. Iluamik pissusilersorsinnaasanut tamanut ilaginnaaneruvoq. Kisianni aamma piviusumik taamaalorsinnaanngitsunut ilaginnaaneruvoq.

Eqqunngitsumik iliuuseqarnerit kinguneqartinneqanngitsutut misigigaanni.

Isumaqartarutta allat pisuussutigiuannaraat.

Killiliinngikkutta. Taava pissusilersorneq killeerutissaaq.

Pissutsimmi ataqatigiipput.

15-inik ukioqarluni meeqqat atuarfiat qimakkaanni. Oqaatsitsinni oqaasipiluit ajornerpaat atorlugit susoqartinnagu ilinniartitsisunut oqalussimalluni misigisimallugu.

Taava aamma ilinniarnertuunngorniarfinni eqqissiviilliorner-nik ajornartorsiortoqarsinnaassasoq paasinarpoq.

Aamma eqqaavilerisumik taava qitseraasinnaassapput? Ima-luunniit sulii ajornermik.

Ullutsinni Danmarkimi peqqussutigisanik malinnin-neq oqaasipilunngupajaarporluunniit. Taamaattussaann-gik-kaluarpoq.

Peqqussutigisanik maleruqqusineq ajortumik atoraanni na-qisimanninnerusinnaavoq.

Kisianni eqqortumik atoraanni aqqutissiuissinnaavoq aamma eqqissisimanermut isumalioqqissaarnermullu inissaqalersit-sisinnaavoq.

Meeqqanut eqqissiviillortitsisartunut perorsaanner-mi suna pitsaanerpaanersoq sivisuumik oqallissinnaanerput qular-nanngilaq. Tamat oqallinneranni taakkununga mianerinnin-neq eqqugaasunit initunerusarpoq.

Kisianni ilinniartitsisut pingajorarterutaat nakuuserfigine-qarsimallutik oqaluttuattillugit. Atuartut akornanni nakuu-serneq ukiuni tallimani kingullerni annertuseriarsimasoq, ili-niartitsisut quliugaangata arfinillit oqaluttuattillugit. Aamma quliugaangata ataaseq ullut tamaasa sakkortuumik pisoqar-neranik misigisaqartartillugit.

Ingasappallaarujussuarpoq.

Piffissap ilaani toqqaasoqartariaqalissaaq. Ataatsimoornerup aamma ikinnerusunut ajortisaarisunut mianerinninnerup ak-ornanni.

Christiansborgimi aamma kommunini sinaakkutit pilersis-sinnaavagut.

Soorlu sapaatip akunnerata siuliani meeqqat atuarfiisa ta-marmik mobilerfiujunnaarnissaannik isumaqatigiissuteqar-nikkut taamaaliortugut. Partiinut tunuliaqutaasunut qujanaq.

Kisianni inuiaqatigiittut aamma pitsaasumik aamma pitsaanngitsumik perorsaaneq pillugu oqallittariaqarpu-gut. Oqallinneq Trivselskommissionenip aallartissimasaa.

Aamma aalajangiusimasariaqarparput. Klassimi aammaatua-rtitsiner-mi. Ilinniartitsisoq aalajangiisusooq.

Atuarfik oqartussaassuseqarfiunngitsooq inuiaqatigiit oqar-tussaassuseqanngitsunngortarput. Inuiaqatigiit oqartussaas-suseqarfiunngitsut. Inuiaqatigiunngillat.

Immaqalu allamik aamma ajornakusoortumik nassuerutig-ininnissamut piffissanngorpoq.

Danskit meeqqat 7. klassimiittut 94 procentii Børns Vilkår naapertorlugu sulii 13-nik ukioqalertinnatik inuit attaveqaa-tigiittarfiinik atuisimapput.

Ajunnginnerpaamik isumaqarluta meeqqat inuuneranni mo-bilinut akuersinikuuvugut. Taamaallutik angerlamut sian-ersinnaassammata aamma ikinngutiminnik attaveqateqarsin-naassammata.

Kisianni pivusoq tassaavoq, ajortorsuarmik anillatsitsivu-gut.

Meeqqat aatsaat taama amerlatigisut siooranermik aamma nikallunganermik atugaqarput. Amerlasuut atuarniarnermik aamma malinnaaniarnermik ajornakusoortitsipput.

Skærmimi takusassarinnngisaminnik takusaqartarput. Aamma nukappiaqqat 11-19 akornanni ukiullit 60 procentii sunn-giffimmi sapaatip akunnerata ingerlanerani ikinngutiminnik naapitsillutik takusaqartannngillat.

60 procentit.

Smartphoneqanngitsuuppat kisitsit taanna taamma qaffasit-siginissaa ilmagaasiuk?

Mobilit aamma inuit attaveqatigiittarfiisa meerartatta meeraanerat tiguarpaat.

Naalakkersuisut taamaattumik inuit attaveqatigiittarfii meeqqanut inuusuttuaqqanullu 15-it inorlugit ukiulinnut in-erteqqutaalersinniarlugit siunnersuuteqarniarpu-gut. Meeqqat

13-inik ukioqalerneranni angajoqqaat akuersissuteqarsinnaanerannut periarfissiilluta.

Neriuppunga maani ataatsimiittarfimmiittusi inatsimmik sukatereqataassasusi, maani Danmarkimi meerartagut paariluarniassagatsigit.

* * *

Meeqqat atuarfianni eqqissisimanerulerneq. Inuusuttut ikinerusut siusinaartumik soraarnerussutisiaqartut. Nunanit allameersunut politikkit sukaterinerit nutaat. Silap pissusianut tunngatillugu anguniakkat annertuut. Peqqinnissaqarfik sulii pitsaanerusoq. Inuusutissat akitsoriartuinnartut isumagineqarnerat.

Suliassat amerlapput.

Danmarkimi tamarmi atuuppoq.

Ilaat illoqarfimmi najugaqarput, allat avinngarusimanerusumi imaluunniit nunaateqarfimmi.

Maannakkulli Danmarkimi ineriartorneq equngavoq.

Illoqarfinni anginerni akilersinnaasumik inissiamik nassaarnierneq amerlasuunut ajornakusoorpoq, imaluunniit nammineq pigisinnaasamik. Taamaattumik periarfissat annerusut pisariaqartinneqarput. Inissiat nalinginnaasut aamma inissiat nammineq pigisat.

Danmarkip ilaani allami inissiaqarpoq aamma inissaqarpoq. Kisianni illuanik taakkunani aningaaserivimmit taarsigassarsiniarneq ajornakusoorinnaasarpoq.

Soorunami aamma aasaanerani najortagarisat imaluunniit inissiatigisat attartortissinnaasariaqarpoq.

Kisianni imaassanngilaq malittarisassat ajornanngippallaartumik avaqunneqarsinnaassasut, ilaatigut Københavni Venedigitut ineriartussanngilaq, takornariat innuttaasut najugaqartut inangerneqarsimallutik.

Tamakku tamarmik allanngorniartugut naalakkersuisut siunnersuutiniq saqqummiussiniarput.

Ataatsimut isigalugu – qinersisoqarnissaa sioqqullugu folketingimi ukioq kingullermi – aalajangiinigit naammassinisaat politikikkut annertunerusumik ukkatarissavagut.

Aningaasat atugarissaarnermut illuartitagut qiviarutsigit. Kommunini aamma nunap immikkoortuini atugarissaarnermi oqaluttuarisaanermi kivitsineq annertooq.

Taakkumi innuttaasut malugisinnaasaannik atorneqassaput. Taamaalilluni inersimasut meeraaqqerivinni aamma meeqqerivinni piviusumik takussaalissapput, kisitsisaannarni pinnatik.

Imaluunniit utoqqaat pillugit aqqissuusseqqinneq qiviariartigu. Utoqartagut. Ilissi tassa Danmark sanaartorparsi.

Sakkortuumik nakkutilliinerit aamma skemat kisissaanngitsut qanilaarnermimik aamma nammineq aalajangiisinnaanermik taarserniarpavut.

Annerusumik inuit najukkannukartartut ilisarisanerulisavatit – sulisut eqimattat aalajangersimasut siornatigut naapereersimasatit aamma tatigisatit.

Ajunnginnissannut utoqqaavallaalernaviannnginnavit.

Kisianni aqqissuusseqqinneq aatsaat utoqqaat angerlarsimaffiini malugineqarsinnaalernat iluatsittussaavoq. Sulia-saqa taanna. Iperassanngilarput.

* * *

Maaniippugullu. Oktobarimi marlunngorneq siulleq.

Folketingi ammarpoq. Dannebrog amuneqarpoq. Christiansborgip paarlersuini naasut takussaapput.

Tamat oqartussaaqataaneranni nuannaftimmik taasarpapput.

Kisianni nalorninartumiinnitsinni taamaaliorpugut.

Naak Danmarkimi annerusumik ingerlalluartoqaraluartoq.

Tamat oqartussaaqataanerat sinnerlugu nunarsuup sinneranut qiviarutta nalliuttorsiuatissaqarpugut?

Maanna ineriartorneq nalaatarput amerlasuut ilungersorfigigaat isumaqarpunga. Amerlasuutigit tamanna aatsaat aallartippogut.

Isumaqarpungalu itisuumik inuppalaarnerusoq.

Tassa nunarsuarimi avatangiiserput allaanngilaq nalornin-
arneruleriartortoq, eqqoriaruminaanneruleriartortoq aamma
paasiuminaanneruleriartortoq.

Qaninnerusagut aallunnerulertarpagut.

Immaqa meeqqagut kuniornerulealerpagut.

Immaqa inuuneq atorluarnerulerparput.

Taartumi qaamaneq ujartorparput. Taamaaliussaagullu!

Kisianni ilaatigut imaaqqajaasarpugut. Pitsaasumik paasine-
qarsinnaasut ingasaallugit nalilersinnaallugit.

Silarsuarmut ilisarisimanikuusatsinnit takullatsiarnerput nas-
suerutiginatigu.

Isummat aklerliinnerat aamma uumissuineq qanoq kingu-
neqassanersoq tamakkiisumik paasivarput?

Nunani tamalaani inatsisitigut tunngaveqartumik nunarsuar-
mi aaqqissuussaaneq – kigaatsumik – kisianni qularnanngit-
sumik aseroriartornera tamakkiisumik paasivarput?

Aamma eqqunngitsumik paasissutissiinerup aamma suliffe-
qarfissuit teknologimik suliaqartut ataatsimut inuiaqatigiit-
sinnut aarlerinartorsiortitsinerat tamakkiisumik paasivarput?

Taamaattoqarsorinngilara.

Kisianni aklerlianik isumaqarpunga. Erniinnaq qaangiutissa-
soq isumaqarutta. Taava kukkulluinnarpagut.

Aap – uggornartumik nassueruteqarneruvoq.

Tamanna nalunngilara. Taamatut oqaaseqartillunga. Ingasat-
tartaartuliortutut isornartorsiorneqartussaavunga.

Uanga tamanna suliaassinngilara.

Nunarsuup ingerlanerata nikallortissanngilaatigut.

Aklerlianik. Akiuussinnaalersissavaatigut.

Kisianni suut pineqarnerinik paasinninnissatsinnik piumasa-
qaatitaqarpoq. Unneqqarissumik aamma piviusumik tunnga-
vilersortumik misissueqqissaarneq avitseqatigiissutigissav-

arput, naak aamma ernumanartumik tusaaneqaraluarpalluun-
niit.

Ilissinnut ministeriunerutillunga. Taamaaliorumaarpunga.

Aalajangersimallunga isumaqarpunga.

Naleqartitavut attackutsigit. Aamma tatineqaraluarpataluun-
niit.

Isummavut attackutsigit. Aamma assumut ingerlanitsinni.

Aamma iliuuseqarnitsinni. Naak taamaaliornissatsinnut qu-
nusaarneqaraluarluta.

Siunissatsinnut nammineq ilusilersueqataavugut.

* * *

Kajumissuseq taanna.

Siunissamut nammineq iliuuseqarusussuseq.

Danskit kisitta ilisarnaatigiinnanngilarput.

Savalimmiormiut aamma kalaallit ilissi annertuumik ilisar-
naatigaarsi.

Nalunngilara ilaannikkut qattunermut qattunermut pisseqat-
taartariaqarlusi misigisimasartusi. Siunissaq kissaatigisarsi
pilersikkumallugu. Inuiaqatigiit aamma nunarsi pillugit.

Neriuppunga aamma ilissi takugissi. Allaanerunissaanik kis-
saateqartugut.

Nunatta pingasut akornanni ataatsimoorusuppugut – aam-
ma siunissami. Tamannalu tunngaviusumik paasinninnermik
aallartillunilu naassaaq. Tassa inuit kikkulluunniit siunis-
saminnik nammineq nassuiaasinnaatitaapput.

Taamaattumik aqutit nutaat atorniarsaraagut.

Savalimmiunit svisuumik kissaatigineqarpoq – ilissi ullumi-
miit annerusumik nammineq – nunanut allanut tunngatillugu
piumasasi isumaqatiginninniutigisinaanissaat.

Nunatut aalisarnermik inuussuteqartutut. Allannik niueqate-
qarnermik.

Taamaattumik Nunarsuarmi niueqatigiittarfimmi nammineq oqartussaassuseqarusunnersi paasisinnaavara.

Ataatsimiititaliaq ilaatigut eqqartuussiviit qullersaanni eqqartuussisut pingasut peqataaffigisaat pilersipparput – tassanilu tamatuma inatsisitigut periarfissaalernissaanut aqqutisaqarnersoq misissoqqarput.

Aqqullu taanna maanna takutippaat.

Tamanna nuannaarutigaa.

Kisianni aqquutit nutaat ingerlaffigissallugit naammanngilaq.

Qanga pisimasut aamma nassuerutigisariaqarpagut.

Pingaartumik Kalaallit Nunaannut atassuteqarnitsinni.

Kalaallit arnat aamma nivarsiaqqat ukiorpassuarni aqqis-suussaanikkut immikkoortinneqartarsimapput.

Nivarsiaqqat 12-nik ukiullik piumassuserinngisaminnik spiralilerneqartarsimapput. Nammineq timiminnut oqartussaanerminnik arsaagaasimapput.

Tamanna allanngortissinnaanngilarput. Kalaallit arnat qitor-nartaarinngitsuugaannik tunisinnaanngilagut. Ilaginnaaneq tamanna allanngortissinnaanngilarput.

Kisianni akisussaaffimmik tiguisinnaavugut.

Sapaatip akunneratalu siuliani taamaaliorpugut. Naalak-kersuisut siulittaasuat peqatigalugu piumasaqaatitaqanngit-sumik utoqqateratta. Danmark Saammaasseqatigiinnissamut aningaasaateqarfimmik, ataasiakkaanut ajunngitsorsiassa-qartitsisinnaasumik pilersitsiniartoq aamma nalunaarutigalugu.

Qanga pisimasut qiviarpavut.

Siunissaq pillugu makippugut.

Ukiup aallartinnerani qanoq nassataqarnera tamakkiisumik misigaarput.

Maanna ungasittutut misinnarpoq. Immaqa eqqissilluta aner-saajallassinnaalerluta misigisimavugut.

Taamaalorsinnaanngitsugut isumaqarpunga.

Kalaallit Nunaanni taamatut misigisimasoqanngitsoq oqaati-gissavara.

Takorluulaariarsiuk nunaqarfinnguami sineriammi najuga-qarluni qanoq misigisimanarnersoq. Inuiaqatigiit ikittunn-guit. Sunit tamanit ungasissumi.

Nunarsuarmi nuna pissaaneqarnerpaat pisiarinnissinnaalluni oqariartuuteqartoq. Pigineqarsinnaanerarlugu. Pisariaqartin-nerarlugu.

Toqqissisimannginnermik imaaliallaannaq katanneqarsin-naanngitsumik pilersitsivoq.

Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni atassuteqar-neq qaninnerulersikkusupparput.

Kalaallit Nunaanni suli aningaasaliisoqarnissaanut qulak-keerinnittumik qanittukut sinaakkutitut isumaqatigiissusi-orpugut. Attaveqaasersuutit, illersornissaq. Peqqinnissaq aamma inuussutissarsiutinik ineriartortitsinissaq.

Qanoq pisoqaralarpat. Kalaallit Nunaata siunissaminik nammineq aalajangiisinnaanera tapersorsorparput.

Aammalu eqqunngilluinnartumik siorasaarneqarnianni-lagut imaluunniit ersisaarneqarniannilagut.

* * *

Ullumikkut ukiut marluk qaangiupput Hamasimit peqqarni-saarniat ullaakkut Israelimi killeqarfik ikaarmassuk.

Ilaqutariit suussuteqanngitsut toqorarlugit. Inuusuttut nipi-lersortuni festivalimi toqorarlugit. Inuit 250-nit amerlaneru-sut pinngitsaaliiniutitut tiguarlugit.

Ukiut marluk qaangiupput Netanyahu Gazami sorsunnini aallartimmagu.

Israelip aallaqqaammut piviusumik imminut illersorniarn-ra. Maanna Palæstinap naalagaaffinngunngisaannarnissaanik pinaveersaartitsinermut tunngalerpoq.

Unioqutitsilluni nunasinerit sukkatsinneqartut. Ajornar-toortunut ikiuiniartut apuutsinnaveersaaneqarput. Meeqqat perlilertinneqarput – toqorartinneqarlutillu. Maannamullu nunarsuarmi inuiaqatigiit akkerliunerat soqutigineqarsimann-gilaq.

Kisianni Palæstinamiut – Israel assigalugu – namminneq nu-naqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarput. Inuuneqarnissamut, kiffaanngissuseqarnissamut aamma isumannaatsuunis-samut pisinnaatitaaffeqarput.

Inuiaqatigiinnilu peqqarniisaarniaqannginnissaa piumasa-raat.

Hamasip pinngitsaaliiniutitut tiguakkani imerarpagit, aallaa-sit iperarpagitik aamma Gazami atuukkunnaarpata, Palæsti-nap naalagaaffinngornissaa Danmarkip akuerissallugu pia-reersimavoq.

Palæstinami namminersorlutik oqartussat tamat oqartussaa-qataanerannik aaqqissuusseqqippata, aammalu siunissami Palæstinami naalagaaffissaq sakkutuulersorfiussanngitsoq ilisimalerutsigu.

Maanna eqqissinissamik ilungersuuteqarnerit tapersersorpa-vut. Iluatsinnissaallu neriutigaarput.

Kisianni Israel imminuinnag tusarnaaginnassappat.

Taava ajornartoornermi ikiuisussat apuunnissaat pillugu nunani tamalaani tamakkiisumik tatisinissamik ujartuissaa-gut. EU-mi siulittaasuutitaqarnermut tassunga atussavarput.

Tassami Israel. Allat tamarmik kukkusut ilumoortuusinnaa-va? Ilissi kisissi eqqortuususi?

Nunarsuarmi inuiaqatigiit tusarnaanngisasi.

Nunarsuarmi inuiaqatigiit taakku piusinnaalersippaasi.

Danmarkimi Israelip naalagaaffiuneranut tapersersuinitinnit tunuarnianngilagut. Israelimiut kiffaanngissuseqarlutik aam-ma isumannaatsumik inuuneqarnissaminut pisinnaatitaaffe-qarput.

Danmarkip Naalagaaffiit Peqatigiit pilersitseqataaffigai.

FN siulliit ilaattut – 1947-mi – araberit aamma juutit naalag-affiannik pilersitsinissamut pilersaarummut akuersimmat Danmark akuersilluni taasivoq.

Taamatut kissaateqarluni. Inuiaat tamarmik eqqissillutik in-uusinnaasut.

Namminneq naalagaaffiminni. Aamma nunarsuup sinnerna-ni.

Danmarkimi danskit aamma nunat allamiut amerliartuinnar-tut unioqqutitsitsisarput.

Inuit attaveqatigiittarfiini juutitut ajortumik oqaaseqartarne-rit amerleriarujussuarsimapput.

Inuit juutit isertortumik adresseqalertarput, allakkanik nak-kartitsivinnit atitik peerlugit aamma tamat oqallinnerannut ilanngunnaveersaarlutik.

Danmarkimi juutit meeqqat maani nunatsinni kisiartaallutik politiinit illersorneqarlutik atuartarput.

Qanittukkut juutit nukappiaqqanut 12-it ataallugit ukiulinnut isikkamik arsartartut klubbiata Brønshøjimi unamminissaat taamaatiinnarneqarpoq.

Tamanut kajumissaarerusuppunga:

Kangiani Qiterlermi naapertutinngitsumik pisut inuiaqati-giitsinni avissaartuutsitsissanngilagut.

Juutitut uumissuineq piffissami Europami inuiaqatigiinni atugartuussusermit sakkortunerusimasoq, maannalu aamma saamerni amma talerperni ingasattajaarniani aammalu nuna-sisut ilaasa nassaassaaleqqissimarpassippoq.

Aap, uagut inuit silatusaartut tamanna ungasilluinnartaria-qarparput.

Tassami tamakku tamarmik. Innuttaasoqatitsinnut juutitut kisimi aarlerinartuunngilaq. Tamatsinnut aarlerinartuuvoq.

Inuiaqatigiit juutit Danmarkimi ukiuni hunnorujulikkaa-ni piusimapput. Pisuunnguallatsippatsigut. Illuaniunngisaan-narpoq. Paarissavassi. Ilissinnullu ajortumik pinninniartut akiussavagut.

* * *

Sorsunnersuup aappaata naanerianni Danmark aamma Eu-ropa ajornakusoornerpaami aamma ulorianarnerpaami inis-simavoq.

Uagut danskit pilluta oqartoqartarsimavoq, assatta illuani savimmik tigummiaqarutta. Illuanik ajassaat tigummisimas-savarput.

Maanna Holger Drachmannip oqaasii nassaareqqikkiartuler-pavut.

”Med sværdet i hånd skal hver udenvælts fjende beredte os kende.”

Piffissamit qaangiuttumit aasaanerani niperujoorutaannaa-junnaarpoq. Skt. Hansimi erinarsortagaannariunnaarparput.

Europami eqqissiviillioortoqaqqilerpoq.

Ukrainemi sorsuttoqarpoq.

Nunavissuup sinnerani sakkutuut aamma sakkutuujungitsun-it sakkussat atorlugit sorsuttoqarpoq.

Ullut ilaanni eqqunngitsumik paasissutissiinikkut. Ullup tul-liani nunap silaannartaanik akornusersuinikkut.

Nunatsinni maannamut aatsaat taama ilungersunartigisumik attaveqaasersuutitsigut eqqorneqarpugut.

Taamatut pisoqarnerani ataatsimut isigalugu pitsaaneruler-nissatsinnik takutitsivoq. Dronenik takunninnissamut, ma-lersuinissamut aamma nakkartitsinissamut. Tamanna acqu-saagarput ilinniarfigissavarput.

Pitsaanerpaaniillu ilinniassaagut. Oqartussat Ukrainemik su-leqateqarnertik annertusassavaat, taakku – Dronenik akiu-nermut tunngatillugu – Europami immikkut ilisimasaqar-tuupput.

Tassanilu aamma amerlanerusunik aningaasaliisoqarnissaa-nut pisariaqartitsisoqassaaq.

Kisianni danskinut salluliussanngilagut. Piginnaasarpassua-qaralaruttaluunniit, dronit tamarluinnaasa imaluunniit ar-laatigut ajortumeeriniarnerit pinngitsoortissinnaanaviangi-lagut.

Taamaattumik iligisatsinnut, sukkasuumik aamma aalajan-gersimallutik sapaatip akunnerata siuliani sakkutuunik, suli-sunik aamma piginnaasanik dronenut iliuuseqarnermi Dan-markimut ikiuisunut qujanaq.

Tassa tamanna nukittoquterput. Iligiinnut nukittuunut ilaa-nerpugt. EU-mi aamma NATO-mi. Suleqatigiiffisatsin-nut. Ataatsimut annertusaavigisatsinnut. Illersogatigisatsin-nut.

Rusland sakkutuulersornikkut aamma sakkutigut sakkutu-u-lersorfiunngitsutigut sorsunnermik aallartitsivoq. Taanna si-visusinnaavoq. Aamma amiilaarnarsinnaavoq. Aamma ajor-nakusoorsinnaavoq.

Nunavissuaq akimorlugu suli qaninnerusumik suleqatigiin-nissamik pisariaqartitsisoqassaaq.

Maanilu tamatsinnut annertuumik piumasaqaatitaqartussaa-voq.

Eqqarsartariaatsitsinnut unamminartuuvoq.

Piviusorlu siulliulluni pilliutigineqartarpoq.

Rusland sioorasaarneqarluni oqariartuuteqassaaq. Naak il-luanik pigaluartugut.

Tassa imaappoq, uagut sorsukkumasugut. Naak illuanik pi-galuartugut.

Sakkunik ungasissumut igeriuttakkanik pisineruppat, Nord-jyllandimi imassaliorfik, Ukrainemut tapersersuinerput ima-luunniit Sønderjyllandimi droneliorkfik pineqarpata.

Ruslandip ersitinniarsaralutalu nalornisinniarsarissavaatigut.

Nalornisikkusuppaatigut.

Aamma avissaartinniarsarissavaatigut, pisariaqartumillu iliornissatsinnik ersisaarluta.

Maanna aalajangiusimassaagut.

Ruslandip ilisimassavaa. Ima pineqassanngilagut. Nuna nammineq inuiaqatigiimminik sorsunnermik aningaasaqar-nermut allannguisoq, nammineq sakkussiorsimasoq, aamma peqqarniinnerpaamik Europami nunamik saassussisoq.

Illersorniarluta qanoq iliorsinnaanitsinnik aamma iliorsin-naannginnitsinnik maanna oqaluttuutissanngilaatigut.

Nunatsinni eqqissineq piumavarput.

Uummatillu nalorninartumik nillertinngisaannarfianniaju-gaaffigineqarsinnaavoq.

Nuna aamma nunatarsuaq imminut illersorusunngitsiq ki-gaatsumik toqujartortarpoq.

Aamma Ruslandip ilisimassavaa. Arlatsinnut saassussissa-guni. Tamatsinnut saassussinerussaaq.

Ukrainermut isumannaallisaanikkut qularnaveeqqusiissutit uagut allat tunniussassagut oqaluuserineqaqaat. Piviusoq tamatuma illuatungerluinnaraa.

Maanna Ukrainep akiuunnera Europap isumannaallisaanikkut qularnaveeqqutigaa.

Ruslandip sorsunnini Europami ilaanut allamut annertusarnissaanut piareersarnera tunngavigisariaqarparput.

Taamaattumik sakkussiorpugut.

Nunatsinni aamma Europa tamakkingajallugu.

Nunani Avannarlerni aamma nunanut Østersøenip eqqaaniit-tunut suleqateqarnerput annertusivarput.

Siulittaasuutitaqarnerpullu Europamik nukittunerusumik pilersitsinissamut atorparput. EU nukittunerusoq. Minnerungitsumik illersornissamut suliffissuaqarnermut aamma unammillersinnaassusitsinnut tunngatillugu.

Europa killeqarfimminik aqutsisoq, aammalu nunat tamalaat isumaqatigiissutaasa ilaannik, inunnut nalinginnaasunut naleqqukkunnaarsimasunut unammillernartoqartitsivoq. Tassa pinerluttuliortut.

Sakkussiorneq Europap pajaannerulernissaanik pisariaqartitsivoq.

Ukiumit ukiumut naalakkersuisut Kunngesarfiup illersornissaanut siornatigornit aningaasanik amerlanerusunik atuipput. Tamanna ingerlatiinnassavarput.

Illersornissamik annikillisitsisoorarluta siuttunngorpugut. Tamanna tulluaraarput. Naalagaaffik tunuarsimaangikaanga, Dannebrog kusanarnerusumik erfalalersarpoq.

Piginnaasanik annertusaasoqqaassaaq. Aamma kingullius-saaq. Siunissamut sivisuumik taamaassaaq.

Pisuussutitta minnerpaamik 5 procentiinik naalakkersuisut illersornissamut, isumannaallisaanermut aamma upalungaarsimanermut immikkoortitsissaaq. Taakkunaannga kingusinnerpaamik 2030-mi 3,5 procentit illersornissamuinnaq.

Pinngitsoorneqarsinnaanngitsumik pingaarnersiui nerit allat inangissavaat. Naak akiliisinnaassuseq annertugaluartoq.

Sinneruttut akileraarutini annikillisitsinernut ingerlatiinnarneqassasut ilaat oqassapput. Allat atugarissaanermut ator-

neqassasut. Imaluunniit mingutsitsinnginnerusumut allannguinnermut.

Tassanilu aamma oqimaqatigiissaarisoqassasoq isumaqarpunga.

Suliassaqarfinni allani aningaasartuutit amerliartuinnartut isumaginissaannut aamma aningaasaqarneq aqqissuullugu. Silap pissusianut naleqqussarneruppat, innuttaasut atugarissaanermut naatsorsuutaannut imaluunniit ikummatissanit uumassusilinneersunit, inuiaqatigiit allanngortinnerisa peqatigisaanik atorunnaarsinneqariartortunit akitsuutinit akileraarutitigut isertitanut tunngappata.

Pissutsit ataqatigiipput.

Aningaasat taama amerlatigisut illersornissamut atorneranni. Inuiaqatigiit atugarissaartut illersorneqarnerat tamatumunnga aamma pissutaavoq. Tamatuma pingaarnersiorneqarnissaanik piumasaqaatitaqarpoq. Aningaasaqarnittalu siuarsartuarnissaanik pitsanngorsartuarnissaanillu tamanna piumasaqaatitaqarpoq. Piujuartitsisumik.

Tamakkiisumik aseruinani ataatsimik ataqatigiissunit piigartartoqarsinnaanngilaq. Tamannalu pissappat. Taava nagga-taagitut sulit illersugassaqaalaarumaarpoq.

Taamaattumik naalakkersuisut ukiup nutaap aallartinnerani ataatsimut aningaasaqarnermut pilersaarummik sqqummiussiniarput. Siullermik illersornissatsinnut, isumannaallisaanitsinnut aamma upalungaarsimanitsinnut pisariaqartumik aningaasaliinissamik qulakkeerinnittumik. Kisianni aamma atugarissaanermut, Danmarkip unammillersinnaassusaanut aamma mingutsitsinnginnerusumut allannguinnermut tunniussaqartumik.

* * *

Nunarput asavarput.

Pingaartumik aasarimmi.

Aasaaneranilu Nordjyllandimi nuannerluinnartumik pisoqarpoq.

Hals Mosemi. Aalborgip kangiatunginnguani. Danmarkip oqaluttuarisaaneranut ilaasoq saqqummerpoq.

Timmiaq Bølleblåfuglen.

Aasaanerani timmiaq kusanarluinnartoq. 2-3 centimeterinit anginerunngitsoq. Qaamigut tungujortoq/tunguusaq. Ataatungermigut sungaartoq aappaluaartoq.

Ukiuni 30-ni tassanngaanniit tammaqqasimavoq.

Uumaffigisaminit. Masarsuk. Ukiut ingerlanerini naatitsifiusimavoq, imaarneqarluni, naggorisarneqarluni aamma serpartarneqarluni. Naggataatigut inuussutissartaarulluni.

Maannali. Ukiut qulikkaar pingasut peqanngierarluni. Aamma ukiuni tallimani Hals Mosep orpippassuini masarsoqarfik ilungersuullugu suliaqarfioersaq.

Imeq uteqqissimavoq. Itisuumik assallatserisoqarpoq, naasut naaqqissinnaanngorlugit.

Uumasut aamma naasut majsini katersuutinit aamma naasunut toqunartunit eqqissitinneqarput.

Aasaanerani timmissanut piaqqiorfiit pilerseqqinneqarput.

Taamaalluni bøllebåfuglen uteqqippoq.

Ullugissaarnermilu timmissatta anginersaat marluk – natto-ralik aamma nattoralissuaq – masarsummi piniartut takuneqarsinnaasarpur.

Qarluutitoorsuaq piaqqanilu nerisassarsiortut.

Kangisinnerusumi. Jægersprisimi Hornsherredimi. Kongeengen napavoq.

Danmarkimi orpiit pisoqaanersarigunagaat. Ukiut 1.500 sin-nerlugit pisoqaassuseqassangatinneqarpoq.

Danmarkimi jernaldereqarnerani naatinneqarpoq. Kunngit tulleriaarneqarneri amerlanerit ilisimanerugunarpai. Tas-sami tamaasa misigisimavai.

Maanna avalequtaani piffissaq aalaqqilerpoq.

Ilaatigut puigortarippur isumaqarpunga. Pinngortitaq sio-qquterujussuarluta tamaaniissimasaq.

Tamat oqartussaaqataanerit taamaanngilaq.

Hal Kochip allassimavaa:

”Ajugaasoqanngilaq, kisianni akiuunneq suli ingerla-voq. Suli inernermik ataatsimik angusaqartoqanngilaq, suli suliassaavoq nutaamik aaqqinneqartussaq.”

Oqaatsinillu taakkuninnga nikuinnissassinnik qinnuigaassi.

DANMARKI INUUMMERSORLI. Hurra! Hurra! Hurra!